

Sygn. akt III U 347/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Kowalewski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 grudnia 2018r. w Suwałkach

sprawy **M. S. (1)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie

w związku z odwołaniem M. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 18 sierpnia 2017 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **zasądza od M. S. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 347/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18.08.2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., wskazując na art. 83 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.Dz.U. z 2016r. poz. 963, z późn. zm.) oraz art. 58 § 2 kc stwierdził, że M. S. (2) od dnia 20.06.2017r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

W trakcie postępowania w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez wnioskodawczynię ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej organ rentowy ustalił, że wnioskodawczyni od 01.08.2014r. prowadziła działalność gospodarczą: poligraficzną sprzedaż wysyłkową druków zaproszeń okolicznościowych, produktów weselnych, etykiet na miody i artykuły papiernicze niezbędne pszczelarzom. Sprzedaż prowadzona była za pośrednictwem strony internetowej a także poprzez serwis aukcyjny (...)Współpracowała z firmami o tematyce weselnej i pszczelarskiej i rozliczała się w formie opodatkowania - ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. W 2014r. obroty firmy wynosiły 7.339,62zł, zaś w 2015r. - 85.480,49zł. Natomiast w 2016r.

i 2017 r. nie uzyskała żadnego przychodu z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej. Organ rentowy ustalił, iż z chwilą przejścia na zasiłek chorobowy tj. od 01.12.2015r. wnioskodawczyni całkowicie zaprzestała prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, gdyż nie występowały u niej żadne zdarzenia gospodarcze związane z tą działalnością. Przepisy prawne w zakresie ubezpieczeń społecznych nie zakazują wykonywania działalności gospodarczej w okresie zasiłku macierzyńskiego. Natomiast jeśli działalność gospodarcza nie jest prowadzona to zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 02.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016r. poz. 1829 ze zm.) prowadzący działalność gospodarczą zawiesza taką działalność. Wnioskodawczyni nie zgłosiła ewidencji działalności gospodarczej zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej na okres zasiłku macierzyńskiego i za cały okres opłacała składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Natomiast podstawowe znaczenie dla objęcia ubezpieczeniem społecznym ma fakt wykonywania działalności gospodarczej. W tym zakresie organ rentowy odwołał się do treści art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016r. poz. 1829 ze zm.), zgodnie z treścią którego działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Ponadto Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6.12.1991r. III CZP 117/91 wskazał specyficzne cechy działalności gospodarczej, tj.:

- a) zawodowy, a więc stały charakter,
- b) związaną z nią powtarzalność podejmowania działań,
- c) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania,
- d) uczestnictwo w obrocie gospodarczym.

W tych okolicznościach faktycznych i prawnych organ rentowy uznał, że odwołująca nie spełnia powyższych cech, gdyż nie udokumentowała prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 01.12.2015r. Nie przedłożyła też żadnych dokumentów, aby podkreślić zawodowy i stały charakter działalności oraz powtarzalność podejmowanych działań. Natomiast po zadeklarowaniu bardzo wysokiej podstawy wymiaru do naliczenia składek za listopad 2015 za okres od 01.12.2015r. do 20.06.2015r. Zakład wypłacił jej zasiłek chorobowy w kwocie 57.792,07 zł, a za okres od 21.06.2016r. do 19.06.2017r. zasiłek macierzyński w kwocie 82.901 zł. Ponadto wystąpiła z wnioskiem o kolejny zasiłek chorobowy od 20.06.2017r. do 04.09.2017r. ZUS uznał, że przyjęcie na podstawie zebranych materiałów, że M. S. (1) wykonuje działalność gospodarczą od 01.12.2015 r. narusza zasady współżycia społecznego i art. 58 §1 kc. Zakład zaznaczył, że nie kwestionuje zadeklarowanej przez odwołującą podstawy wymiaru składki a jedynie fakt prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 01.12.2015 r.

W związku z powyższym Zakład stwierdził, że M. S. (1) od 01.12.2015r. nie prowadząc pozarolniczej działalności gospodarczej, od 20.06.2017r. nie podlega z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu W okresie 21.06.2016r. do 19.06.2017r. podlegała ubezpieczeniom społecznym (emerytalnym i rentowym) z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego. Natomiast za datę wyłączenia z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych przyjęto dzień 20.06.2017r. tj. pierwszy dzień po zakończonym zasiłku macierzyńskim.

Odwołanie od tej decyzji złożyła M. S. (1) domagając się jej zmiany i ustalenia, że od dnia 20.06.2017r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Domagała się również zasądzenia od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Argumentowała, że organ rentowy skarżoną decyzją dokonał nadużycia, gdy stwierdził, że od dnia 20.06.2017r. nie podlega ona, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z powodu zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej od dnia 01.12.2015r. tj. od dnia rozpoczęcia pobierania zasiłku chorobowego, tudzież od dnia 21.06.2016r. tj. od dnia rozpoczęcia pobierania zasiłku macierzyńskiego. Wskazała, że w okresie zasiłku chorobowego

zarobkowy charakter działalności jest zabroniony. Natomiast w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego nie zgłosiła się do dobrowolnych ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Z dniem nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego tytułem do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych jest pobieranie zasiłku macierzyńskiego. Zasiłek ten jest odrębnym tytułem do ubezpieczeń. Jeżeli w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego z umowy o pracę osoba ta rozpoczyna prowadzenie działalności gospodarczej, to z działalności ubezpieczenia emerytalne i rentowe są dla niej dobrowolne. Okres pobierania zasiłku macierzyńskiego nie jest traktowany jak przerwa w ubezpieczeniu chorobowym. Warunkiem jest to, aby w czasie pobierania zasiłku macierzyńskiego działalność nie była zawieszona. Odwołująca nie zgłosiła się do dobrowolnych ubezpieczeń w okresie zasiłku macierzyńskiego i opłacała wyłącznie składkę zdrowotną dlatego niezrozumiałe jest wyłączenie jej z ubezpieczeń od dnia 20.06.2017r. z powodu zaprzestania prowadzenia działalności. Jeśli w ocenie organu rentowego zaprzestała prowadzenia działalności to Zakład powinien dążyć do wyłączenia jej z ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 21.06.2016r. tj. pierwszego dnia zasiłku macierzyńskiego. Nie podjął jednak żadnych działań w tym zakresie. W okolicznościach, gdy w dalszym ciągu podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej jest nadużyciem stwierdzenie, że od dnia 20.06.2017r. nie podlega jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z powodu zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej od dnia rozpoczęcia pobierania zasiłku chorobowego. Jej zdaniem zarzut nie prowadzenia działalności gospodarczej w okresie poboru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego jest całkowicie nieprzydatny dla potrzeb stwierdzenia, że od dnia 20.06.2017r. została wyłączona z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. W sytuacji, gdy organ rentowy nie kwestionuje prowadzenia działalności w okresie od 01.08.2014 r. i ustala uprawnienie do zasiłku chorobowego a następnie macierzyńskiego, podczas którego opłaca składkę zdrowotną, z mocy obowiązującego przepisów powinna podlegać nadal ubezpieczeniom społecznym. Wskazała, iż na dzień dzisiejszy z mocy przepisów figuruje w gronie osób objętych obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. To przepisy prawa w tym wypadku kreują obowiązek podlegania temu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. O obowiązku ubezpieczenia przesądzają bowiem przepisy a nie wola organu rentowego. Obowiązek ubezpieczenia powstaje od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej do dnia jej zaprzestania. Natomiast organ rentowy swoją decyzją kreuje dowolnie datę zakończenia prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, chociaż faktycznie zaprzestanie takie nie nastąpiło. Działanie organu powoduje pewien chaos i dysonans w zakresie jej ubezpieczenia, ponieważ z jednej strony ZUS twierdzi, że wnioskodawczyni nie prowadziła działalności na zasiłku chorobowym i macierzyńskim, natomiast z drugiej strony cały czas podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu właśnie z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Ewentualne zawiadomienie NFZ o potrzebie wyłączenia jej z ubezpieczenia zdrowotnego powinno być działaniem pierwotnym a nie wtórnym. Podniosła, iż skoro nie zawiesiła działalności to chciała i chce ją prowadzić. W okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego podejmowała działania związane z zakresem prowadzonej firmy i bez wątplenia wykonywała czynności mające związek z przedmiotem prowadzonej przez firmę działalności. Wskazała, iż stali klienci nawiązywali z nią kontakt w celu podjęcia dalszej współpracy, otrzymała także propozycje współpracy od osób czy firm chcących nawiązania nowej współpracy, dokonywała koniecznych zakupów, dokonywała zmian we wpisie w CEIDG, opłacała faktury wynikające ze stałych zleceń, wykonywała projekty plakatów na cele społeczne bez wynagrodzenia, wykonywała projekty kartek, zaproszeń, etykiet, kokardki do zaproszeń w ilości 1000 sztuk, przygotowywała nowe wzory zaproszeń: ślubnych, urodziny, chrzciny, bierzmowanie i etykiet: na miód, wino oraz wódkę, wycinała na gilotynie potrzebny wymiar kartek pod drukarkę z A4 na A5 by mieć gotowe produkty w momencie wznowienia handlu. Cały czas też istnieje strona internetowa oraz profil na (...) z informacją, iż firma niebawem wznowi działalność handlową, gdzie można zapoznać się z ofertą firmy. Odwołująca się posiada bowiem narzędzia i materiały potrzebne do prowadzenia firmy. Okres zasiłku macierzyńskiego nie jest czasem typowym dla prowadzenia działalności, a ustawodawca też w żaden sposób nie określa w jaki sposób ubezpieczona w tym czasie ma prowadzić działalność gospodarczą, odwołująca się zaś w tym czasie podejmowała czynności związane z prowadzoną działalnością, gdyż czas ten musiała godzić z opieką nad nowo narodzonym dzieckiem, które z uwagi na nietolerancję laktozy wymagało większej uwagi i troski. Zaś na zasiłku chorobowym odwołująca się działalności wykonywać nie mogła i jej nie wykonywała.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od odwołującej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Od 01.08.014r. odwołująca prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...), która polegała na świadczeniu usług poligraficznych, wykonywaniu zaproszeń i kart okolicznościowych, wizytówek na stoły, zawieszek weselnych na wino i inne alkohole, naklejek na produkty pszczelarskie etc. Działalność prowadziła za pośrednictwem internetu na własnej stronie internetowej oraz za pośrednictwem platformy (...) W internecie umieszczała projekty np. etykiety na słoiki z miodem. W swojej ofercie miała bardzo wiele wzorów, które modyfikowała na zamówienie klienta. Działalność prowadziła jednoosobowo. Mąż odwołującej - K. S. nie pomagał jej w prowadzeniu działalności. Z powodów zdrowotnych nigdzie nie pracował (problemy z kręgosłupem), natomiast w trakcie procesu zeznał, że prowadzi własną pasiekę.

W październiku 2015r. odwołująca się dowiedziała się, że jest w ciąży. W listopadzie podwyższyła podstawę wymiaru składek za listopad 2015r. Uzasadniała ten fakt wysokimi obrotami firmy w 2015r. Na etapie postępowania przed organem rentowym, jak i Sądem złożyła szereg dokumentów finansowych (rozliczeń, faktur etc) potwierdzających sprzedaż oferowanych produktów w 2015r. Przedłożyła również wzory naklejek, kartek okolicznościowych, etykiet etc. jakie miała w swojej ofercie w tym okresie tj. w 2015r. do momentu przejścia na zwolnienie lekarskie. Obrót firmy odwołującej w 2015r. wyniósł 85.480,49zł.

Od 01.12.2015r. wnioskodawczyni przebywała na długotrwałym zwolnieniu lekarskim. W dniu (...) urodziła syna – P. S..

Odwołująca utrzymywała, że miała zamiar powrócić do prowadzenia działalności gospodarczej po urodzeniu dziecka, jednak od grudnia 2015r zaprzestała sprzedaży oferowanych produktów. Na stronie internetowej umieściła komunikat, że sklep jest nieczynny. Osoby, które chciały dokonać zakupu lub uzyskać informację o ofercie otrzymywały wiadomość, że sklep jest nieczynny a informacja o wznowieniu działalności pojawi się na stronie internetowej. Wiadomość taka była generowana automatycznie, bez konieczności każdorazowego udzielania odpowiedzi klientom przez odwołującą. Początkowo była podawana informacja, że sklep jest w przebudowie i będzie czynny od 2016r., następnie, że będzie czynny w połowie 2017r., a później, że w połowie 2018r. W toku postępowania odwołująca zeznała, że w trakcie zasiłku macierzyńskiego powiększyła bazę wzorów etykiet na miód, zaproszeń na uroczystości ślubu, chrztu świętego czy bierzmowania - przedkładając wydruki dołączone do odwołania. Wykonała również inwentaryzację stanu materiałów, niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.

Biegli lekarze sądowi z zakresu ginekologii i medycyny pracy na podstawie zgromadzonej w sprawie dokumentacji medycznej zaopiniowali, że odwołująca ze względu na stan zdrowia i przebieg ciąży była zdolna do prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od 2015r. do 2017r., z wyłączeniem okresów zwolnień lekarskich.

Sąd zważył, co następuje :

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt 5 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1778 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Natomiast w myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 ustawy systemowej obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Natomiast jak stanowi art. 13 pkt 4 powyższej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika nie ze zgłoszenia prowadzenia działalności gospodarczej, ale z faktu jej rzeczywistego wykonywania. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13.11.2008r. sygn. II UK 94/08 podniósł, iż obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje). W uzasadnieniu orzeczenia podniesiono, iż art. 13 pkt 4 ustawy systemowej jednoznacznie kładzie nacisk na rozpoczęcie wykonywania pozarolniczej działalności i zaprzestanie wykonywania tej działalności, a nie na moment dokonania w ewidencji działalności gospodarczej stosownego wpisu o zarejestrowaniu działalności oraz chwilę jego wykreślenia. W konsekwencji obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje). Skoro więc podleganie obowiązkowi ubezpieczenia społecznego jest pochodną prowadzenia (wykonywania) działalności gospodarczej, a nie wpisu w ewidencji, to nie podlega przymusowi ubezpieczenia zarówno osoba, która pomimo zgłoszenia działalności gospodarczej do ewidencji i uzyskania stosownego wpisu nie podjęła jej z różnych przyczyn, jak i osoba, która - mimo faktycznego niewykonywania działalności gospodarczej po jej podjęciu - jest wpisana do ewidencji, gdyż nie zgłoszono zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia tej działalności. Inne rozumienie art. 13 pkt 4 ustawy systemowej mogłoby prowadzić do przypadków legalizacji fikcyjnego rejestrowania działalności gospodarczej wyłącznie w celu uzyskania ochrony ubezpieczeniowej. Natomiast w wyroku z dnia 14.09.2007r. sygn. III UK 35/07 Sąd Najwyższy wskazał, że art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych kreuje obowiązek podlegania osób prowadzących pozarolniczą działalność ubezpieczeniom z mocy ustawy od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności. Tak więc, to nie decyzja organu rentowego powoduje powstanie tego obowiązku, a jedynie potwierdza ona ten obowiązek. Decyzja ta wydawana jest na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń i nie jest decyzją kształtującą prawa i obowiązki, a jedynie decyzją potwierdzającą przebieg ubezpieczeń. Ubezpieczenie powstaje zatem z mocy prawa, a decyzja organu rentowego ma jedynie charakter deklaratoryjny, potwierdzający powstanie prawa z chwilą ziszczenia się jego ustawowych przesłanek. Art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy o systemowej kreuje obowiązek podlegania osób prowadzących pozarolniczą działalność ubezpieczeniom z mocy ustawy od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

W świetle argumentów podnoszonych przez odwołującą należy wskazać, że każdy może korzystać z uprawnień gwarantowanych przepisami prawa, jednak musi to czynić z poszanowaniem prawa. Zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy z o systemie ubezpieczeń społecznych za podmiot prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą uznaje się podmiot, który prowadzi działalność w rozumieniu ustawy o działalności gospodarczej. Definicja legalna pojęcia działalności gospodarczej została ustanowiona w art. 2 ustawy z 02.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.). Pod pojęciem działalności gospodarczej kryje się zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 19.10.2016r., III AUa 539/16). Już tylko przejawianie jednego z powyższych rodzajów aktywności nie przesądza o tym, że mamy do czynienia z działalnością gospodarczą w rozumieniu ustawy. Aby można było o niej mówić muszą zostać spełnione kumulatywnie kolejne przesłanki. Mianowicie zarobkowy charakter prowadzonej działalności, zorganizowany charakter, ciągłość wykonywania działalności. Przesłanka zarobkowego charakteru działalności oczywiście zostanie spełniona wtedy, gdy jej prowadzenie przynosi rzeczywisty zysk, ale należy również uznać sytuację, gdy pomimo jego nieosiągnięcia, przedsiębiorca nastawiony był na uzyskanie dochodu (zdarzyć się bowiem może, iż pomimo usilnych starań firma przyniosła w danym okresie straty). W tej mierze istotny jest zatem wyznaczony przez przedsiębiorcę cel, który w każdym przypadku, poprzez realizację zamierzonych przedsięwzięć musi zakładać

wynik finansowy. Zarobkowy charakter musi być nastawiony na zysk, który powinien co najmniej pokryć koszty założenia i prowadzenia przedsięwzięcia. Kolejny wyznacznik działalności gospodarczej - zorganizowany charakter, oznacza wpisanie obranego rodzaju działalności w formalne ramy organizacyjne, które zasadniczo oznaczają np. ustanowienie określonej formy prawnej, utworzenie siedziby, zorganizowanie biura, bądź innych pomieszczeń do prowadzenia działalności, zatrudnianie pracowników i ustanowienie wewnątrzzakładowych uregulowań prawnych. Ostatnią wymagającą spełnienia przesłanką jest ciągłość wykonywania działalności, co jednoznacznie i stanowczo wskazuje, że wykonywanie działalności nie może mieć charakteru incydentalnego, od przypadku do przypadku, ani tym bardziej jednorazowego. Cel zadaniowy, związany z prowadzeniem przedsiębiorstwa i jego utrzymaniem, wytyczony przez osobę podejmującą działalność musi więc zakładać nastawienie na trwanie działalności w dłuższym przedziale czasowym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15.11.2017r. sygn. III AUa 310/17).

Podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika z ustawy, a nie z czynności prawnej czy woli ubezpieczonej. W konsekwencji jeśli spełnione są ustawowe warunki, powstania ubezpieczenia to wniosek o objęcie ubezpieczeniem rodzi też stosunek prawny o ile faktycznie ubezpieczony działalność tę wykonuje, choć stopień natężenia jego aktywności może być różny. Nie każda aktywność może być kwalifikowana jako działalność gospodarcza.

W sprawie bezspornym było, że do 30.11.2015r. odwołująca prowadziła działalność gospodarczą w ramach firmy (...). Co więcej, jej firma działała dość prężnie, odwołująca pozyskiwała klientów, co miesiąc realizowała znaczącą ilość zamówień. Potwierdza to również dochód, jaki uzyskała w 2015r. Natomiast w momencie stwierdzenia u niej niezdolności do pracy i przejścia na zasiłek choroby od 01.12.2015r., odwołująca zaprzestała prowadzenia działalności. Zaprzestanie prowadzenia tej działalności początkowo było wynikiem jej stanu zdrowia. Była w zagrożonej ciąży i musiała w ramach przysługującego jej zwolnienia lekarskiego przerwać działalność gospodarczą. Nie ulega wątpliwości, że w tym okresie prowadzenie działalności jest zakazane, natomiast nie można pomijać, iż po ustaniu niezdolności odwołująca nie prowadziła działalności gospodarczej. Należy zgodzić się z odwołującą, że okres zasiłku macierzyńskiego jest okresem nietypowym. Jednak odwołująca utrzymywała, że działalności formalnie nie zawiesiła i nie zaprzestała jej prowadzenia w okresie zasiłku macierzyńskiego. Natomiast w aspekcie okoliczności podnoszonych przez organ rentowy wnioskodawczyni nie wykazała, że miała zamiar i prowadziła działalność gospodarczą. Oceniając jej argumentację Sąd miał na uwadze, że z racji na posiadane zasoby materiałowe (vide spis z inwentarza), ale również nabyte doświadczenie zawodowe i pozycję, zwłaszcza w dość specyficznej branży, jaką jest pszczelarstwo, odwołująca zupełnie zrezygnowała z prowadzenia sprzedaży posiadanych produktów. Twierdzenia, że w okresie zasiłku macierzyńskiego skupiła się na projektowaniu nowych wzorów naklejek, etykiet, zaproszeń etc. w żadnym stopniu nie przekonały Sądu, że stanowiły one o prowadzeniu przez nią działalności gospodarczej. Jeszcze na etapie postępowania przed organem rentowym odwołująca przedłożyła bardzo dużą ilość wzorów oferowanych naklejek, etykiet, zaproszeń etc., którymi dysponowała w 2015r. Były to wzory zaprojektowane przez nią i poddane ocenie klientów. Nie ulega wątpliwości, że te produkty cieszyły się bardzo dużym powodzeniem, a zatem bez konieczności projektowania kolejnych wzorów odwołująca dysponowała bogatą bazą, na podstawie której mogła nadal prowadzić sprzedaż. Posiadała również do tego odpowiednie środki – materiały (tasiemki, wstążki, koperty, koperty, drukarki etc). Powiększenie bazy wzorów nie miało zatem wpływu na ilość zamówień, czy otrzymanie zamówień w ogóle. Wskazuje na to choćby analiza korespondencji przedłożonej przez odwołującą w postaci e-maili. Klienci ponawiali u niej wcześniejsze zamówienia czy też występowała z zapytania o cenę zamówień z oferty na jej stronie internetowej. Na to, że wzory, którymi dysponowała cieszyły się bardzo dużym powodzeniem wskazuje również dochód uzyskany w 2015r. Natomiast odwołująca z momentem przejścia na zwolnienie lekarskie w grudniu 2015r. na stronie internetowej zamieściła informację, że sklep jest nieczynny i taką samą wiadomość, w formie automatycznej odpowiedzi, umieściła w skrzynce kontaktowej. Zatem każda osoba, która próbowała się z nią skontaktować (czy to składając zamówienie czy zapytanie o ofertę) automatycznie otrzymywała informacje o tym, że sklep jest nieczynny. Zdaniem Sądu wskazuje to na zaprzestanie prowadzenia przez odwołującą działalności gospodarczej.

Specyfika prowadzonej przez odwołującą działalności gospodarczej polegała na tym, że proponowane przez nią wzory nie miały charakteru ostatecznego, gdyż każdorazowo musiały ulec modyfikacji, czy to z racji umieszczenia np. konkretnych danych osobowych na zaproszeniu ślubnym, czy też adresu pasieki na etykiecie na miód. Zmiana

była też podyktowana dopasowaniem zamówienia do indywidualnych oczekiwań klienta. Dlatego, zdaniem Sądu o prowadzeniu działalności gospodarczej przez odwołującą nie decydowało zwiększenie oferty o kolejne wzory, ale prowadzenie sprzedaży już posiadanych produktów. Poza tym, jak zeznała odwołująca sam proces twórczy nie odbywał się automatycznie, gdyż na wykonanie kolejnego wzoru np. etykiety na miód miał wpływ pomysł czy też „wena”. Jest to oczywiste i zrozumiałe również dla Sądu. Dalego zwiększenie ilości wzorów nie miało wpływu na prowadzenie przez nią działalności gospodarczej. Natomiast odwołująca posiadając już odpowiednią bazę zaprzestała prowadzenia sprzedaży, tym samym zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej. W jej przypadku nie wystąpiła przeszkoda do jej prowadzenia, gdyż była ona wykonywana w jej miejscu zamieszkania, a zatem nie musiała czynić szczególnych starań żeby przenieść się do innego lokalu. Tym bardziej, że w tym okresie opiekowała się dzieckiem. Pod tym względem Sąd również analizował jej stan zdrowia i opierając się na opinii biegłych lekarzy sądowych ustalił, że nie istniały przeszkody do prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, z wyłączeniem okresu przebywania na zwolnieniu lekarskim.

Zdaniem Sądu wyłączenie odwołującej z ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej z dniem 20.06.2017r. było prawidłowe. W trakcie zasiłku macierzyńskiego nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności gospodarczej i nie miała obowiązku odprowadzania składek, czy też nie zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych z tego tytułu dobrowolnie, nie ma wpływu na ocenę dopuszczalności i możliwości prowadzenia przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej. W trakcie zasiłku macierzyńskiego składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe są finansowane przez Skarb Państwa, a składki z innych funduszy mogą, ale nie muszą być odprowadzane. Powyższe, nie oznacza jednak braku możliwości kontrolowania statusu przedsiębiorcy, tym bardziej, że odwołująca utrzymywała, że w trakcie zasiłku macierzyńskiego prowadziła działalność gospodarczą. Należy nadmienić, że dowody, które odwołująca przedłożyła na okoliczność prowadzenia działalności gospodarczej po dacie wyłączenia, nie miały wpływu na merytoryczne rozstrzygnięcie w sprawie.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzeczono, jak w punkcie 1.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z wynikiem sprawy, na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. z 2018r. Dz. U. poz. 265 ze zm.).

mt